

Fișa suspiciunii de plagiat / Sheet of plagiarism's suspicion	Indexat la: 00285.02

Opera suspicionată (OS) Suspicious work	Opera autentică (OA) Authentic work

OS	MUREȘAN, Petronela Maria. The Christian concept of Christmas in the Romanian cultural space. An.XXI nr.969.8 Ianuarie, 2011. <i>Clipa</i> [on-line]. Disponibil la: http://www.clipa.com . Accesat la 23 aprilie 2016. Notă: Acest articol a fost realizat în cadrul proiectului Societatea bazată pe cunoștințe - cercetări, dezbateri, perspective, cofinanțat de Uniunea Europeană și Guvernul României din Fondul Social European prin Programul Operational Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013, ID 56815.
OA	VICIU, A. Viața românească în colinde. Omagiu memoriei lui Cipariu. <i>Cultura Creștină</i> . An.XVII. 10-12. oct.-dec.1937. p.725-758.

Incidența minimă a suspiciunii / Minimum incidence of suspicion	
p.2:10 – p.2:31	p.726:13 – p.726:19; p.726:22 – p.726:28; p.726:31 – p.726:34; p.726:36 – p.727:11;
Fișa întocmită pentru includerea suspiciunii în Indexul Operelor Plagiate în România de la Sheet drawn up for including the suspicion in the Index of Plagiarized Works in Romania at www.plagiate.ro	

Notă: p.285:00 semnifică „pagina 285 până la capăt”.

Note: p.285:00 means „page 285 to the end”.

Argumentarea calificării

Nr. crt.	Descrierea situației care este încadrată drept plagiat	Se confirmă
1.	Preluarea identică a unor pasaje (piese de creație de tip text) dintr-o operă autentică publicată, fără precizarea întinderii și menționarea provenienței și însușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	✓
2.	Preluarea a unor pasaje (piese de creație de tip text) dintr-o operă autentică publicată, care sunt rezumate ale unor opere anterioare operei autentice, fără precizarea întinderii și menționarea provenienței și însușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	
3.	Preluarea identică a unor figuri (piese de creație de tip grafic) dintr-o operă autentică publicată, fără menționarea provenienței și însușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	
4.	Preluarea identică a unor poze (piese de creație de tip grafic) dintr-o operă autentică publicată, fără menționarea provenienței și însușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	
5.	Preluarea identică a unor tabele (piese de creație de tip structură de informație) dintr-o operă autentică publicată, fără menționarea provenienței și însușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	
6.	Republicarea unei opere anterioare publicate, prin includerea unui nou autor sau de noi autori fără contribuție explicită în lista de autori	
7.	Republicarea unei opere anterioare publicate, prin excluderea unui autor sau a unor autori din lista inițială de autori.	
8.	Preluarea identică de pasaje (piese de creație) dintr-o operă autentică publicată, fără precizarea întinderii și menționarea provenienței, fără nici o intervenție care să justifice exemplificarea sau critica prin aportul creator al autorului care preia și însușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	✓
9.	Preluarea identică de figuri sau reprezentări grafice (piese de creație de tip grafic) dintr-o operă autentică publicată, fără menționarea provenienței, fără nici o intervenție care să justifice exemplificarea sau critica prin aportul creator al autorului care preia și însușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	
10.	Preluarea identică de tabele (piese de creație de tip structură de informație) dintr-o operă autentică publicată, fără menționarea provenienței, fără nici o intervenție care să justifice exemplificarea sau critica prin aportul creator al autorului care preia și însușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	
11.	Preluarea identică a unor fragmente de demonstrație sau de deducere a unor relații matematice care nu se justifică în regăsirea unei relații matematice finale necesare aplicării efective dintr-o operă autentică publicată, fără menționarea provenienței, fără nici o intervenție care să justifice exemplificarea sau critica prin aportul creator al autorului care preia și însușirea acestora într-o lucrare ulterioară celei autentice.	

12.	Preluarea identică a textului (piese de creație de tip text) unei lucrări publicate anterior sau simultan, cu același titlu sau cu titlu similar, de un același autor / un același grup de autori în publicații sau edituri diferite.	
13.	Preluarea identică de pasaje (piese de creație de tip text) ale unui cuvânt înainte sau ale unei prefețe care se referă la două opere, diferite, publicate în două momente diferite de timp.	

Notă:

a) Prin „proveniență” se înțelege informația din care se pot identifica cel puțin numele autorului / autorilor, titlul operei, anul apariției.

b) Plagiatul este definit prin textul legii¹.

„ ...plagiatul – expunerea într-o operă scrisă sau o comunicare orală, inclusiv în format electronic, a unor texte, idei, demonstrații, date, ipoteze, teorii, rezultate ori metode științifice extrase din opere scrise, inclusiv în format electronic, ale altor autori, fără a menționa acest lucru și fără a face trimitere la operele originale...”

Tehnic, plagiatul are la bază conceptul de **piesă de creație** care²:

„...este un element de comunicare prezentat în formă scrisă, ca text, imagine sau combinat, care posedă un subiect, o organizare sau o construcție logică și de argumentare care presupune niște premise, un raționament și o concluzie. Piesa de creație presupune în mod necesar o formă de exprimare specifică unei persoane. Piesa de creație se poate asocia cu întreaga operă autentică sau cu o parte a acesteia...”

cu care se poate face identificarea operei plagiata sau suspicioane de plagiat³:

„...O operă de creație se găsește în poziția de operă plagiată sau operă suspicioasă de plagiat în raport cu o altă operă considerată autentică dacă:

- i) Cele două opere tratează același subiect sau subiecte înrudite.*
- ii) Opera autentică a fost făcută publică anterior operei suspicioase.*
- iii) Cele două opere conțin piese de creație identificabile comune care posedă, fiecare în parte, un subiect și o formă de prezentare bine definită.*
- iv) Pentru piesele de creație comune, adică prezente în opera autentică și în opera suspicioasă, nu există o menționare explicită a provenienței. Menționarea provenienței se face printr-o citare care permite identificarea piesei de creație preluate din opera autentică.*
- v) Simpla menționare a titlului unei opere autentice într-un capitol de bibliografie sau similar acestuia fără delimitarea întinderii preluării nu este de natură să evite punerea în discuție a suspiciunii de plagiat.*
- vi) Piesele de creație preluate din opera autentică se utilizează la construcții realizate prin juxtapunere fără ca acestea să fie tratate de autorul operei suspicioase prin poziția sa explicită.*
- vii) In opera suspicioasă se identifică un fir sau mai multe fire logice de ar-*

¹ Legii nr. 206/2004 privind buna conduită în cercetarea științifică, dezvoltarea tehnologică și inovare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 505 din 4 iunie 2004

² ISOC, D. *Ghid de acțiune împotriva plagiatului: bună-conduită, prevenire, combatere*. Cluj-Napoca: Ecou Transilvan, 2012.

³ ISOC, D. *Prevenitor de plagiat*. Cluj-Napoca: Ecou Transilvan, 2014.

gumentare și tratare care leagă aceleași premise cu aceleași concluzii ca în opera autentică...”

CULTURA CREȘTINĂ

REVISTA LUNARA

ORTODOXIA ROMÂNEASCĂ ȘI BISERICA UNITĂ

— DUPĂ CONGRESELE AGRULUI ȘI FORULUI —

Intr'un articol cu totul remarcabil, publicat în numărul trecut al acestei reviste, d. *Dr. Nicolae Popa* examinează termenii momentului istoric în care se găsește astăzi Biserica unită, în sânul neamului românesc, și din examinarea situației trage concluziile ce se impun.

Rândurile care urmează nu sunt decât o stăruire în aceleași gânduri. Socotim că este o datorie să ținem problema, chiar cu riscul unor repetări, pe afișul actualității, fiind vorba nu numai de existența însași și rosturile Bisericii noastre, care e pusă în fața unui război confesional, ci și de soarta creștinismului românesc ajuns la un moment de adevărată răspântie. — Pe deasupra, recente congrese ale For-ului și Agru-lui sunt întregiri prețioase la materialul documentar de „fapte prea cunoscute“ de până acum și marchează o peatră de hotar în drumul evenimentelor examinate și discutate.

*

În multe privințe, biserica ortodoxă românească este în plin progres. Sporește zi de zi, în cele materiale. A dobândit, numai în ultimii ani, 23,000 ha. pământ; fundațiunea Gojdu; averea fostei „universități săsești“, etc. — Își dezvoltă rapid cadrele ierarhice. Sute de parohii noi în fiecare an. Iar în ce privește pregătirea clerului, a realizat progrese cu totul laudabile. E mândră, pe drept cuvânt, de numărul, cu adevărat impunător, al „catedralelor“ — cum îi place, greșit, să-și boteze toate bisericile mai mari —

VIAȚA ROMÂNEASCĂ ÎN COLINDE

— OMAGIU MEMORIEI LUI CIPARIU —

1. Ființa, numele și originea colindelor la Români

Colinde (sing. *colindă* și *colind*) se numesc cântecele obișnuite la poporul român de pretutindeni în „Ajunul Crăciunului” (sărbătorea Nașterii Domnului), la Crăciun și la Anul nou, mai rar la Bobotează și acum foarte rar la Paști (Invierea). Celce cântă colinde la fereastră, la ușă (în tindă), ori în casă, se numesc *colindători*. Aceștia în colindă se numesc, prin antonomasie, „*ospețorii lui Crăciun*” (oaspeții), „*uspăcloii*”, „*uspăclorii*”¹⁾ și „*feșii*” (fiii) lui Crăciun²⁾. Ei sunt ascultați cu pietate religioasă, ca și cum ar îndeplini acte de pietate către Dumnezeu și de onoare „gazdei” — unde colindă. Umblă dela casă la casă întreg satul. De aici verbul a *colinda* înseamnă 1. a cânta, colinde; 2. a umbla pe rând dela unul la altul. (Fixăm aceasta însemnare prețioasă, care ne conduce la explicarea originii colindelor³⁾); 3. a *cânta în onoarea cuiva*, spunându-i uneori și numele (Ana, Maria) ori numai profesia, ocupațiunea (preot, jude=primar ș. a.). 4. In sfârșit a colinda înseamnă și a ruga cu stăruință.

După forma lor internă colindele sunt *imnuri*, sau *ode*, cari devin religioase prin conținutul și melodia lor tainică și religioasă, la care se mai adaugă, drept timbru neîndoielnic, *refrenul* sau *invocația*. Prin refren chiar și unele legende și balade, încă și „*bocețele*”, capătă înfățișare de adevărate colinde.

Asupra etimologiei numelui „colindă” încă discută filologii. Cel mai mulți dintre ai noștri rezonează așa: Numele colindă derivă deadreptul din latinescul *Calendae* (*Kalendae*). Slavii au luat dela Români obiceiul de a colinda și deodată cu acela și numirea cântecei, care la vechii Slavi sună *Koloda*; în micile dial. rus. *Kolida*, *Koljado* și srb. *Kolenda*. Acest nume îl aflăm și la neo-greci: *Κολαντον* (pron. *Kolandon*) însemnând: covrigi, pânișoară rotundă,

¹⁾ V. Col. XXX, XXXI. Din culegerea „*Colinde din Ardeal de Al*”.

²⁾ Col. CXXXVII *ibid*. *Viciu*, edit. Academ. rom. București.

³⁾ *MANGIUCA S.* »*Calendariu pe an. 1882*«, în tratatul *Colinde* 1.

ce se dă copiilor cari colindă din poartă 'n poartă strigând „Hristos s'a născut!” Tot la Grecii moderni numele *τα Καλάντια* (cet. calandia) însemnează: cântec de felicitare în seara de Anul nou = Kalendae. De aici verbul *Καλαντίσω* = *λεγω τα Κάλαντα*, colind¹⁾.

În contra acestora unii slaviști susțin, că noi, Români, am fi luat dela Slavi și obiceiul de a colinda și numirea cântecei: colindă. Acești autori susțin de adevăr istoric că noi am fi primit creștinismul prin Slavi, ceea ce nu este dovedit, din contră este adevărat prin terminologia noastră creștinească că creștinismul nostru e roman. Astfel părerea lor despre origina slavă a numelui din chestiune este greșită. Notez că și obiceiul de a colinda îl avem dela Romani, cum vom arăta mai jos.

Însemn, că în Ardeal, prin munții Bihorului și către Arad, se zice exclusiv numai *corîndă*. Acest nume însă, nu se poate deriva foneticeste din Kalendae. De fapt: din numele latin: Calendarium, din Kalendae, poporul român a făcut „Căringariu”. Tot astfel, prin analogie, din Kalendae ar fi făcut Cărinde, cum e natural: cu *ă* din *a* netonic, sub influința guturalei *i* și a moioasei *r*, născute prin rotacizarea lui *l*. Acest fapt constituie dificultate de neînvinș pentru filologii adepți ai hipotezei 1-a. Între aceste două păreri opuse ne declarăm sintetiști: Noi înclinăm a crede, că numele colindă nu derivă deadreptul din lat. Kalendae, a căru însemnare primitivă a fost: întoarcerea soarelui din solstițiul de iarnă spre emisfera noastră. Kalenda, la Indieni = fata soarelui; însuși soarele din Decembrie, când Kalenda era salutată și onorată cu daruri Kalendae la Romani era numirea primei zile a lunii, când poporul era chemat în Capitoliu să audă dela pontifi: câte zile sunt în luna aceea până la nonae. Numele este din verbul *calare* a chema, (grec. *καλέω*, chem, voco *καλενδῶμαι*, mă întorc în jur, mă rostogolesc = versari); *Καλένδαι* = Kalendae-le romane, la Plutarch. Astfel numele Kalendae nu e din latin. *calare*, a chema, ci din elinescul *κυλανδέω* și *κυλίνδω*, cari ambele însemnează întorc, învârt²⁾). De aici rezultă, că numele colindă înseamnă: *îmn întru întoarcerea soarelui*, *îmn solar*, ca cele *vedice*.

Observăm, că în secol. VI, epoca de formațiune a limbii noastre, nu se mai vesteau printre românii din Dacia serbătorile păgâne prin pontifi la Kalendae, căci păgânismul, în imperiul roman, cu instituțiile lui rituale, încetase. În Dacia erau episcopi creștini, cari au participat la Conciliul din Sardica (azi Sofia) în secol. IV, la an. 344 și la cel din Calcedon, în 451

¹⁾ FR. MIKLOSICH: *Die christliche Terminologie der slawischen Sprache*.

²⁾ *Mangiucca* o. c. pag. 33.

În înțelesul verbului *Κυλενδέω, Κυλίνδω*, au colindat și popoarele celei mai depărtate anticități, cari mai toate au adorat soarele. Acolo sunt imnurile vedice rămase dela Indieni; iară Elinii, cum atestă Ateneu (VIII. 60) și Homer (Epgr. XV.), au avut trei feluri de colinde: 1. „*Rândunica*“ pe insula Rodos = *χελιδων*, de aici verb. *χελιδονῖσειν, χολιδουσιται*; 2. „*Corbul*, *Κορώνη* = corb, de aici numirea „*Κορονίσματα*“; 3. „*Ramura de oliv*“ „*εἰρεσιώνη* (*εἶρος*=lână) i-am putea zice „*Sorcova*“¹⁾.

În aceasta ipoteză sintetică colindele românești sunt *continuarea datinilor milenare din cultul soarelui*, azi cu aplicare la „*Soarele cel mai înainte de soare*“ Hristos.

Obiceiul colindării îl avem dela Romani.

În cultul elino-roman se serbau *Saturnalele* și *Opalele* chiar în timpul Crăciunului nostru și a Anului nou. Aceste serbători, „*festum Catendarium*“, s'au susținut și'n era creștină cu toate încercările de a le stârpi. Așa că zădarnică a rămas hotărîrea sinodului Trulan (691), ca „nimenea să nu cuteze a colinda la 1-a Ianuarie, „*cum fac pōgânii*“; iar modul cum colindau păgânii ne-a rămas însemnat pe un *ritual roman*, ms. din secol. XIII, descoperit de C. Du-Fresne în claustrul din Camerac. În această prețioasă notiță obiceiul roman se descrie așa: „Hi sunt ludi romani communes in Calendis januarii: In vigilia Calendarum in sero surgunt pueri et portant scutum. Quidam eorum est larvatus cum maza in collo; sibilando sonant timpanum, eunt per domos, circumdant scutum, tipanum sonat, larva sibilat. Sic faciunt per unamquamque domum... Mane autem surgunt duo pueri ex illis, accipiunt ramos olivae et sal et intrant per domos, salutant dominum: „*gaudium et laetitia sit in hac domo; tot filii, tot porcelli, tot agni*“ et de omnibus bonis optant²⁾“. Adecă: „Aceste sunt jocurile obișnuite la Romani la 1-a Ianuarie: În ajunul Calendelor copiii se adună noaptea și iau un scut. Unul dintre ei e mascat, cu un colac la gât; șuerând sună timpanul, merg la case, încunjoară satul, sună în timpan, masca șueră,.. Astfel fac la fiecare casă... Iar dimineața se scoală doi din acei prunci, iau crengi de oliv și sare, intră pe la case, salută pe domnul căsii: „*bucurie și veselie să fie în aceasta casă; „câți copii, atâta purcei, atâta miel*“ și doresc tot binele“.

Iată originea romană a colindei românești!

¹⁾ A se vedea în traducere română, la G. Dem. Teodorescu în *poes.* pag. p. 12, după Odobescu, și la Manciuca op. c. pag. 19-20, după Tély Iván.

²⁾ Du CANGE „*Glossarium mediae et infimae latinitatis vub soc. Kalendar Januarii, după Du Fresne.*

6. *vell*, forma simplă a verbului *învell*: „sângele-mi curgea... și io mi-l *vellam* (col. XC, 71) (3 ori); *văst* (lt. veste) alternează cu văzut, passim, ca în graiul popor. din Ardeal.

7. *zău* întimpinăm numai odată, în col. LX (p. 53) „Slujba sfântă cine-o cântă? Cânt'o-un *zău* și-un Dumnezeu“.

8. Mai notez expresia; „seara din *ea-sară*“ (col. III. 22) = *astă* seara; sincoparea pronumelui est, *eastă*, care în uzul vulg. se aude: în „*eassară*“ = în seara aceasta.

Aceste cuvinte, aici explicate, împreună cu cele publicate ca „glosar“ la colinde cred că sunt un material vrednic de Dicționarul limbii române.

Addenda lexicis.

ALEXIU VICIU

